

Onderwerp

Nationale Viering Bevrijding 2019

Kern mededeling:

De Nationale Viering van de Bevrijding op 5 mei vindt dit jaar plaats in Almere. De provincie Flevoland is gastheer van deze nationale viering. Vaste onderdelen van de nationale viering zijn o.a. de traditionele '5 mei lezing' en de nationale start van alle 14 Bevrijdingsfestivals in Nederland. De provincie organiseert in aanloop naar en op 5 mei aanvullende activiteiten die betekenis geven aan 'het vieren van de vrijheid'.

Mededeling:

De provincie organiseert in samenwerking met het Nationaal Comité 4 en 5 mei, de gemeente Almere en het Bevrijdingsfestival de Nationale Viering Bevrijding 2019 waarbij de provincie streeft naar een viering met nationale uitstraling waar Flevolandse thema's aan bod komen. De viering refereert aan de bevrijding van Nederland en de vrije samenleving van vandaag.

In de activiteiten wordt uiteraard aandacht gegeven aan de oorlogsverhalen uit Flevoland. Als jong gebied heeft Flevoland de oorlog als provincie niet meegeemaakt. Wel is er veel gebeurd op Urk, in de Noordoostpolder en boven het IJsselmeergebied. Verhalen over o.a. het onderduikersparadijs en de vele vliegeniers die zijn gestorven, laten zien dat Flevoland weldegelijk een oorlogsverleden kent. Daar komt bij dat de Flevolandse allen een eigen verhaal meenemen al dan niet buiten de provinciegrenzen. Aan deze verhalen wordt aandacht geschonken tijdens de activiteiten.

Bevrijdingsdag gaat niet alleen om het vieren van de bevrijding, maar ook om het vieren van de vrijheid. Wat betekent het om in onze vrije samenleving te leven? 2019 is tevens het jaar van de viering van 100 jaar algemeen kiesrecht. Het jaar-thema, gekozen door het Nationaal Comité voor 5 mei is dit jaar dan ook: In Vrijheid Kiezen. In activiteiten wordt aandacht geschonken aan de betekenis van vrijheid en wordt op een prikkelende manier tot denken aangespoord.

In aanvulling op de mededeling van 28 maart 2018 informeert Gedeputeerde Staten u over de activiteiten die de provincie organiseert in loop naar en op 5 mei. Het budget voor het programma is vastgesteld in de begroting 2019.

In de bijgaande bijlage zijn de activiteiten voorafgaand aan en op 5 mei opgenomen. De activiteiten dragen bij aan hetgeen de provincie wil uitdragen bij de Nationale Viering 5 mei.

Bijlagen

Registratienummer

2372642

Datum

25 april 2019

Afdeling/Bureau

BDO

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Verbeek, L.

Ter kennisname aan PS en burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2372642

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Activiteitenoverzicht Nationale Viering 5 mei	2339625	ja

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)

Activiteitenoverzicht Nationale Viering van de Bevrijding 5 mei

Alle activiteiten zijn terug te lezen op de website: www.flevoland.nl/bevrijdingsdag

Op weg naar 5 mei

- **Aandacht/aftrap tijdens nieuwjaarsreceptie**

Tijdens de nieuwjaarsreceptie van de provincie heeft de commissaris van de Koning Leen Verbeek de 'aftrap' gedaan voor alle activiteiten rondom de Nationale Viering Bevrijding in Flevoland. Alle gasten hebben de vrijheidspin gekregen en een informatief boekje met daarin Flevolandse verhalen uit en over de Tweede Wereldoorlog. Deze boekjes worden ook op andere momenten en plekken uitgedeeld.

- **Dichter bij 4 mei en 5 mei-kinderlezing**

Kinderen van Flevolandse scholen zijn uitgenodigd om een gedicht en/of lezing in te sturen. Op 9 maart 2019 was de finale in de Meerpaal in Dronten. De finalist draagt haar gedicht voor op de Nationale Herdenking op de Dam op 4 mei en de finalist van de 5 mei-kinderlezing draagt zijn lezing over vrijheid voor op 5 mei. De jongeren die 2e, 3e en 4e plek 'winnen', lezen hun gedicht voor op een andere locatie waar een herdenking plaatsvindt, zoals vml. Kamp Vught en Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

- **Compliment voor een Oorlogsmonument**

Het Nationaal Comité 4 en 5 mei heeft op 11 april de landelijke prijs uitgereikt aan het meeste 'levende' en/of best beheerde oorlogsmonument. Tijdens een feestelijke avond in de Bantsiliek in Bant ontving Verzetsmonument Het Bos der Onverzettelijken uit Almere het Nationaal Compliment uit handen van de commissaris van de Koning. Vertegenwoordigers van het Bos der Onverzettelijken zijn ook aanwezig bij de Nationale Viering van de Bevrijding op 5 mei.

- **Kranteninterviews**

9 (onbekende) Flevolandse zijn geïnterviewd. Deze interviews gaan over het maken van keuzes (100 jaar kieswet) en wat vrijheid voor hen in hun dagelijks leven betekent. Deze interviews worden gepubliceerd in de Flevolandse huis-aan-huisbladen en worden digitaal gebruikt op website en social media.

- **Etagères 'Stilstaan bij vrijheid'**

In alle gemeentehuizen, bibliotheken en op het Provinciehuis zijn etagères neergezet. Als aftrap hebben de commissaris van de Koning en alle burgemeesters samen met medewerker hierin een voorwerp gelegd wat voor hen vrijheid symboliseert. Inwoners zijn uitgenodigd om ook een voorwerp neer te leggen of een quote inleveren; deze worden gebruikt op 5 mei.

- **Vrijheidsinterviews**

In een reeks korte en ontwapenende interviews toont de provincie het belang van het maken van vrije keuzes. In aanloop naar de 5 mei viering interviewt presentatrice Dolores Leeuwin een diverse groep bekende en onbekende Flevolandse, zoals een politieagent, een immigrant, een politicus, een gedetineerde, een geestelijke etc.

De interviews gaan in op het thema 'kiezen in vrijheid' en behandelen thema's als persoonlijke en politieke vrijheden en de verantwoordelijkheid die wij collectief dragen voor het waarborgen van een vrije maatschappij. Deze opzet verbindt het verleden aan het heden en de toekomst en symboliseert het doorgeven van vrijheid aan de jongere generatie. De interviews vinden plaats op een iconische stoel en herkenbare plaatsen in de provincie. De interviews worden uitgezonden door Omroep Flevoland in de week voorafgaand aan 5 mei en via diverse social-media kanalen verspreid.

- **Theatervoorstelling VOLGENS MIJ van de BonteHond**

Het theatergezelschap de BonteHond verzorgt in aanloop naar en op 5 mei locatietheater wat de toeschouwer zal prikkelen om na te denken over vrijheid. Op 1, 2 & 4 mei voert de BonteHond op verschillende locaties vrij toegankelijk voor publiek theater op. Op 5 mei is in het KAF het slotstuk. De voorstelling VOLGENS MIJ is een korte theaterserie van vijf afleveringen voor jong en oud. Elke aflevering is een mini-voorstelling van ongeveer een kwartier die begint met een titelsong en een 'previously'. Alle afleveringen zijn los van elkaar te zien maar vormen ook een geheel. Er wordt gedanst, gezongen, er worden verhalen verteld en grappen gemaakt. VOLGENS MIJ is een voorstelling vol ongemak, onwetendheid, je kop in het zand steken en vechten. Want zoveel mensen als er zijn, zoveel manieren zijn er ook met onvrijheden om te gaan. Een deel van de voorstelling is ook voor medewerkers van de provincie uitgevoerd tijdens een 'Broodje Vrijheid' op 16 april.

- **Berging Short Stirling BK710 voor kust Almere**

Voor de kust van Almere is een vliegtuigwrak gevonden. Het gaat hoogst waarschijnlijk om de Short Stirling BK710, een Engelse bommenwerper uit de Tweede Wereldoorlog, die in 1943 is neergehaald tijdens een missie naar Düsseldorf. Zeer waarschijnlijk zijn ook de stoffelijke resten van bemanningsleden aanwezig. Het verhaal over de historie en de berging van de Short Stirling BK710 biedt kansen om de provincie Flevoland, als jongste provincie van Nederland, meer op de kaart te zetten als (cultureel) erfgoed. Het verhaal leent zich goed om inwoners, van jong tot oud te verbinden met de geschiedenis en bevrijding van Flevoland. Het laat zien dat de provincie Flevoland een rijke geschiedenis heeft, dat verder gaat dan de drooglegging van de polders. Op 5 mei wordt er aandacht besteed aan de vliegtuigwrakken in het Flevolandse landschap en de berging van de Short Stirling BK710.

- **Delegatie 'Flevolandse kinderen' (25) op de Dam in Amsterdam**

Namens Flevoland leggen 25 Flevolandse kinderen bloemen bij de Nationale Herdenking op de Dam.

- **Scouting**

Zo'n 80 Flevolandse scouts en zeekadetten zijn op 4 mei tijdens de Nationale Herdenking aanwezig op de Dam om de kransen aan te reiken aan de hoogwaardigheidsbekleders die deze voor het monument neerleggen. Ook hijsen deze jongeren de vlaggen.

Op 5 mei – Bevrijdingsdag

- **Loopgroep Wageningen: vrijheidsvuur naar Flevoland**

Van 4 op 5 mei wordt middernacht het vrijheidsvuur ontstoken bij Hotel de Wereld in Wageningen. Samen met de burgemeester van Almere en de commissaris van de Koning halen een groep Flevolandse renners van de Almeerse Hockey Club halen de vrijheidsvlam op. Zij brengen deze naar Almere voor het ontsteken van de vlam door de minister-president om 13:00 uur. Dit is tevens het startsein voor alle bevrijdingsfestivals in Nederland.

- **Parade van de Vrijheid**

Op 5 mei biedt de Provincie in Kunstlinie Almere Flevoland een programma aan in de ochtend voor ruim 250 genodigden. Genodigden zijn o.a. de minister-president, ambassadeurs, vertegenwoordigers van overheden, maatschappelijke en lokale organisaties. De Parade van de Vrijheid bestaat uit een keuzeprogramma met het overkoepelende thema “kiezen in vrijheid”. De bezoekers kunnen zelf kiezen wat zij willen meemaken, beleven of bezoeken. Aan de bezoekers wordt een scala van culturele en kunstzinnige belevingen, ervaringen en inzichten geboden. De bezoekers mogen dus in vrijheid kiezen waar ze naartoe gaan deze ochtend. Onderdelen van de Parade van de Vrijheid zijn:

- 1. Lezing over Het Nieuwe Land | Kiezen in vrijheid door Eva Vriend**

Eva Vriend is een historica van Flevolandse bodem. Zij schreef het boek Het Nieuwe Land, waarin zij aan de hand van persoonlijke verhalen een zoektocht onderneemt naar het ontstaan van de nieuwe provincie. De eerste generaties bewoners van Flevoland werden allemaal geselecteerd. Hoe was dat voor de mensen die de selectie ondergingen – de superboeren én de afgewezenen? Viel er voor de eerste bewoners van de polder wel iets te kiezen?

- 2. Almeers Jeugd Symfonie Orkest (AJSO)**

Tijdens de parade speelt het AJSO korte stukken waarin de overgang van onvrijheid naar vrijheid centraal staat. Muziek kan als geen ander onderdrukking, beklemming en verdrukking uitbeelden, net zo goed als het verlichting en extase kan oproepen. Het AJSO begeleidt daarbij een actrice die brieven voordraagt over.

Ook speelt het AJSO tijdens het ontsteken van het Vrijheidsvuur op de Esplanade en 's avond tijdens het 5 mei concert op de Amstel in aanwezigheid van de Koning en Koningin.

- 3. Enkeltje Hollandija**

Theatermaker Nick Teunissen zal vanuit zijn voorstelling ‘Enkeltje Hollandija’ vertellen over zijn Bosnisch-Nederlandse geliefde en Sarajevo. Anders dan in Nederland zijn er in Bosnië en Herzegovina nog legio getuigen van de Balkanoorlog. Nick verzamelt de verhalen en reflecteert op herinneren, herdenken en onthouden.

4. Expositie Flevoland in Oorlogstijd

Flevoland bestond tijdens de Tweede Wereldoorlog nog niet. Toch hebben zich op het drooggelegde gebied bijzondere gebeurtenissen afgespeeld. In samenwerking met kenniscentrum Batavialand heeft de provincie een audiovisuele expositie over Flevoland in Oorlogstijd met foto's van onder andere arbeiderskampen, de luchtoorlog, onderduikers, razzia's en vliegtuigwrakken. Deze expositie zal na 5 mei rondtrekken door Flevoland.

5. NOS uitzending vanuit Flevoland – 5 mei lezing

Na de Parade van de Vrijheid verzorgt de NOS een programma waarbij de traditionele 5 mei lezing wordt uitgesproken. Dit jaar door Rosanne Hertzberger. Het programma wordt opgebouwd met reportages vanuit Flevoland waarbij verhalen vanuit de oorlog worden verbonden aan actuele thema's. De registratie van dit programma wordt 's avonds voorafgaand aan het 5 mei concert uitgezonden op NPO1.

- **Bevrijdingsfestival Flevoland**

Vrijheid vier je samen. Op 5 mei vindt zoals ieder jaar het Bevrijdingsfestival in Almere plaats. Dit jaar zal het bevrijdingsfestival extra uitpakken krijgen. Het bevrijdingsfestival kent meerdere podia waar muziek wordt gespeeld. Naast de muzikale invulling zijn er ook een aantal aanvullende activiteiten refererend aan vrijheid. Voorbeelden hiervan zijn: Vrijheidscolleges door bekende Nederlanders, aandacht voor de Short Stirling, ontmoetingen met veteranen en de Human Library. Rond 13.00 uur zal de minister-president het vrijheidsvuur ontsteken. Dit is daarmee ook het startsignaal voor alle Bevrijdingsfestivals in Nederland.

- **Vrijheidsmaaltijden op 5 mei**

'Aan lange tafels samen eten met een iemand die je nog niet zo goed kent.' Dat is het concept van de vrijheidsmaaltijd. Het is de ambitie van de provincie om als eerste provincie van Nederland de vrijheidsmaaltijden in alle gemeenten plaats te laten vinden. Rekening houdend met de zondagsrust zullen in alle gemeenten een vrijheidsmaaltijd plaatsvinden.